

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЕКСПЕРТНА СЛУЖБА**

НАКАЗ

26 .12.2016

м. Київ

№ 77-11

Про затвердження Інструкції
з організації контролю за якістю
досліджень у підрозділах Експертної
служби МВС України

З метою належної організації контролю за якістю проведення судових експертиз, експертних досліджень і випробувань у підрозділах Експертної служби МВС України, керуючись Законом України «Про судову експертизу» та ДСТУ ISO/IEC 17025 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій»,

НАКАЗУЮ:

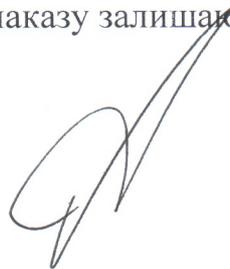
1. Затвердити Інструкцію з організації контролю за якістю досліджень у підрозділах Експертної служби МВС України, що додається.

2. Вважати таким, що втратив чинність, наказ ДНДЕКЦ МВС України від 09.02.2016 № 10н «Про затвердження Інструкції з організації контролю за якістю досліджень у підрозділах Експертної служби МВС України».

3. Керівникам територіальних підрозділів Експертної служби МВС України, керівникам структурних підрозділів ДНДЕКЦ МВС України та керівникам з якості підрозділів Експертної служби МВС України організувати і забезпечити виконання вимог цього наказу в межах компетенції.

Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Керівник

О.А. Федотов

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Експертної служби

МВС України

26.12.2016 № 77-Н

ІНСТРУКЦІЯ

з організації контролю за якістю досліджень у підрозділах Експертної служби МВС України

I. Загальні положення

1. Інструкція з організації контролю за якістю досліджень у підрозділах Експертної служби МВС України (далі – Інструкція) встановлює порядок контролю за якістю виконання судових експертиз, експертних досліджень і випробувань та є обов'язковою для виконання усіма підрозділами Експертної служби МВС України.

2. Організація контролю за якістю досліджень у підрозділах Експертної служби МВС України включає:

- контроль за якістю проведеного дослідження;
- моніторинг за дотриманням вимог, встановлених відповідними інструкціями та методиками до проведення та оформлення досліджень;
- міжлабораторні порівняльні дослідження;
- контрольні завдання;
- професійне тестування.

3. Здійснення контролю за якістю досліджень у підрозділах Експертної служби МВС України є безперервним постійним процесом, що ґрунтується на принципах:

дотримання вимог нормативних документів, що регулюють діяльність підрозділів Експертної служби МВС України в частині проведення та оформлення досліджень;

дотримання методик і методів досліджень;

повноти, об'єктивності та обґрунтованості висновків за результатами досліджень;

- забезпечення належної оснащеності лабораторій;
- компетентності, професійності та майстерності персоналу;
- дотриманні конфіденційності та професійної таємниці.

II. Контроль за якістю проведених досліджень

1. Контроль за якістю проведеного дослідження здійснюють керівники підрозділів, керівники з якості підрозділів (особи, які відповідають за впровадження та функціонування системи управління) і компетентні працівники.

2. Перший ступінь контролю здійснює керівник з якості підрозділу, який звертає увагу на наступне:

наявність відхилень і невідповідностей у функціонуванні системи управління підрозділу (які могли вплинути на результати дослідження) під час перебування визначених матеріалів і об'єктів дослідження у підрозділі;

використання повіреного (відкаліброваного, атестованого) обладнання при проведенні дослідження;

належний стан приміщення та умови довкілля під час зберігання об'єктів дослідження;

належний стан приміщення та умови довкілля під час проведення дослідження.

3. Другий ступінь контролю здійснює компетентний (з кваліфікацією судового експерта за визначеним напрямом) працівник підрозділу, що перебуває на вищій посаді або з більшим експертним стажем роботи, який звертає увагу на наступне:

дотримання вимог законодавства, нормативних актів щодо порядку проведення дослідження;

відповідність застосованих методик та методів дослідження (контролюється у випадку перевірки особою, яка має таку саму експертну спеціальність);

повноту, об'єктивність і обґрунтованість висновків за результатами проведеного дослідження;

актуальність використаних інформаційних джерел;

дотримання експертом вимог щодо оформлення результатів дослідження; якість ілюстративного матеріалу.

4. Третій ступінь контролю здійснює керівник підрозділу (сектору, відділу, лабораторії, заступник директора, директор), який звертає увагу на наступне:

відповідність реквізитів адресата;

об'єктивність визначеного часу виконання дослідження, який зазначений у документі щодо оплати вартості дослідження;

наявність матеріалів, які супроводжували дослідження.

5. Кожен зі ступенів контролю засвідчується підписом уповноваженої на контроль особи у документі, що визначається системою управління цього підрозділу (далі – папка-справа).

6. Особам, уповноваженим на проведення контролю, забороняється підписувати папку-справу, якщо відсутній підпис особи, яка мала виконати попередній ступінь контролю.

7. Особи, які уповноважені на контроль, зобов'язані дотримуватись вимог нормативних документів про нерозголошення відомостей, що стали відомі з матеріалів і об'єктів дослідження, а також неупередженості, конфіденційності та професійної таємниці.

III. Моніторинг за дотриманням вимог, встановлених відповідними інструкціями та методиками до проведення та оформлення досліджень

1. Моніторинг за дотриманням вимог, встановлених відповідними інструкціями і методиками до проведення та оформлення досліджень (далі – моніторинг), відбувається при проведенні перевірок підпорядкованих підрозділів і персоналу та може бути плановим або позаплановим видом роботи.

2. Моніторинг проводиться особами з числа атестованих судових експертів відповідної експертної спеціальності та стажу роботи не менше 5 років.

3. Особа, яка проводить моніторинг, звертає увагу на наступне:
використання повіреного (відкаліброваного, атестованого) обладнання при проведенні дослідження;

актуальність використаних інформаційних джерел;

дотримання вимог законодавства, нормативних актів щодо порядку проведення дослідження;

відповідність застосованих методик і методів дослідження;

повноту, об'єктивність і обґрунтованість висновків за результатами проведеного дослідження;

дотримання експертом вимог щодо оформлення результатів дослідження;

об'єктивність визначеного часу виконання дослідження, який зазначений у документі щодо оплати вартості дослідження;

наявність матеріалів, які супроводжували дослідження.

4. Моніторинг може здійснюватись шляхом вивчення та можливості подальшої перевірки витягів з оформлених висновків експерта (експертного дослідження тощо) для подальшої перевірки їх у ДНДЕКЦ (не менше 1 висновку за кожною експертною спеціальністю, за якою працівник атестований як судовий експерт).

5. Результати моніторингу оформлюються окремою довідкою або інформація включається до довідки про перевірку підрозділу (при цьому заборонено робити будь-які посилання на реквізити і персональні дані замовника (ініціатора), осіб, щодо яких проведено дослідження, номери проваджень (справ), маркувальні позначення об'єктів і матеріалів, інші ідентифікуючі дані).

6. Незадовільний результат моніторингу може бути підставою для проведення професійного тестування.

7. Особи, які уповноважені проводити моніторинг, зобов'язані дотримуватись нерозголошення відомостей, що стали відомі з матеріалів і об'єктів дослідження, а також неупередженості, конфіденційності та професійної таємниці.

IV. Міжлабораторні порівняльні дослідження

1. Міжлабораторні порівняльні дослідження (далі – МПД) – це дослідження одного й того самого об'єкта (або подібних об'єктів) різними лабораторіями з метою порівняння результатів.

2. МПД проводяться за напрямами досліджень (видами експертиз, експертних спеціальностей, випробувань), які лабораторія уповноважена проводити.

3. ДНДЕКЦ МВС України планує проведення МПД між підрозділами Експертної служби МВС України згідно поданих заявок на участь у проведенні МПД, що відображається у плані проведення міжлабораторних порівняльних досліджень (додаток 1):

визначається напрям дослідження (вид експертизи, експертна спеціальність), за яким проводитимуться МПД;

визначається лабораторія-координатор – підрозділ Експертної служби МВС України, який готує об'єкти та завдання, обробляє результати МПД, робить висновки, порівнює результати та направляє їх лабораторіям-учасникам;

визначаються лабораторії-учасники – підрозділи Експертної служби МВС України, які подають заявки на участь у МПД, отримують об'єкти та завдання, проводять дослідження та направляють результати лабораторії-координатору;

визначається програма МПД (далі – програма);

визначаються об'єкти, які досліджуватимуться;

визначається схема направлення об'єкта дослідження лабораторіям-учасникам МПД.

4. Порядок проведення МПД з лабораторіями установ, що не входять до Експертної служби МВС України встановлюється шляхом домовленостей (угода, службове листування тощо).

5. Програми складаються, затверджуються та реєструються у підрозділах Експертної служби МВС України, які компетентні на проведення визначеного напрямку досліджень і виявили ініціативу щодо розробки такої програми.

6. За наявності кількох програм за одним напрямом, ДНДЕКЦ на власний розсуд обирає програму серед наявних і включає її до плану МПД.

7. Програма, що включена до плану МПД діє для усіх підрозділів Експертної служби МВС України з метою встановлення єдиного порядку й умов проведення МПД у поточному періоді.

8. Програми щонайменше мають наступний зміст:

гриф затвердження;

назва програми;

дата, місце та реєстраційний індекс;

мета, характер і призначення програми;

періодичність і строки виконання завдання;

критерії, яким повинні відповідати претенденти на участь у програмі;

перелік можливих об'єктів дослідження;

перелік можливих питань;
спосіб виготовлення зразків, їх обробки, перевірки та транспортування;
опис інформації, яка повинна надаватися лабораторією-учасницею;
форма подання (оформлення) результатів проведеного дослідження;
особи, уповноважені на проведення перевірки, аналізування та оцінку результатів МПД;

критерії, які використовуються для визначення результату, отриманого лабораторією-учасницею («позитивний» або «негативний»); методи оцінювання показників точності результатів дослідження та/або вимірювання (якщо можливо);

дані про розробників.

9. Направлення завдань з МПД відбувається за схемами, що найбільше відповідають характеру об'єктів, що досліджуватимуть:

послідовна схема направлення єдиного об'єкта передбачає наявність єдиного об'єкту дослідження для всіх лабораторій-учасників МПД. Завдання направляється одночасно усім лабораторіям-учасникам, а об'єкт дослідження направляється до однієї лабораторії-учасника, яка після виконання завдання, направляє результат проведення дослідження до лабораторії-координатора, а об'єкт дослідження в наступну лабораторію-учасника, так до останньої лабораторії-учасника. Остання лабораторія-учасник направляє результат проведення дослідження та об'єкт дослідження до лабораторії-координатора;

радіальна схема направлення єдиного об'єкта передбачає підготовку єдиного об'єкта дослідження для всіх лабораторій-учасників МПД. Завдання та об'єкт дослідження направляється до однієї лабораторії-учасника, яка після виконання завдання направляє результат і об'єкт дослідження до лабораторії-координатора. Завдання та той самий об'єкт дослідження до наступної лабораторії-учасника направляється лише після повернення об'єкта дослідження з попередньої лабораторії-учасника;

паралельна схема направлення однакових об'єктів передбачає підготовку однакових об'єктів дослідження для всіх лабораторій-учасників МПД. Завдання та об'єкти дослідження направляються одночасно усім лабораторіям-учасникам. Після виконання завдання лабораторії-учасники направляють до лабораторії-координатора результат проведення дослідження та об'єкти дослідження;

паралельна схема направлення розділеного об'єкта передбачає підготовку єдиного об'єкта у вигляді матеріалу або речовини, яку розділяють на частини, що дорівнюють кількості лабораторій, які беруть участь у МПД (координатор і учасники). Завдання та об'єкти дослідження направляються одночасно усім лабораторіям-учасникам. Після виконання завдання лабораторії-учасники направляють до лабораторії-координатора результат проведення дослідження та залишки об'єкту дослідження (якщо є).

10. МПД виконують працівники Експертної служби МВС України, які мають кваліфікацію судового експерта за визначеною експертною спеціальністю і безпосередньо працюють у лабораторії-учаснику, якій доручено проведення такого дослідження.

11. МПД носять практичний характер і базуються на проведенні дослідження об'єкту, щодо якого поставлені питання у завданні.

12. Об'єктами для МПД можуть бути матеріальні предмети, їх копії, зображення та/або відомості про них, що доступні у лабораторії-координаторі:

спеціально підготовлені, виготовлені або придбані;

такі, що зберігаються у колекціях обліків знарядь кримінальних правопорушень та інших об'єктів (перевага надається об'єктам з інформаційно-довідкових колекцій, щодо яких немає упереджень на випадок їх втрати, пошкодження, зміни властивостей тощо);

стандартні зразки (речовини порівняння).

13. Інформація щодо участі в МПД фіксується у журналі реєстрації участі персоналу в міжлабораторних порівняльних дослідженнях і виконанні контрольних завдань (додаток 2), що ведеться у друкованому або електронному вигляді у структурних підрозділах ДНДЕКЦ та територіальних НДЕКЦ МВС України. У журналі, у тому числі, фіксуються ті заходи, які не були заздалегідь заплановані, а організовані чи надійшли для виконання поза планом.

14. Оцінка й аналіз результатів МПД оформлюються висновком-контролем результатів міжлабораторного порівняльного дослідження (додаток 3). Висновок-контроль складається у лабораторії-координаторі та підписується особою, якій доручено проведення такого контролю. Оригінал висновку-контролю долучається до наглядової справи з МПД. Копія висновку-контролю направляється лабораторії-учасниці для узагальнення та прийняття рішення щодо функціонування системи управління.

15. Результати участі у МПД є конфіденційними, не підлягають розголошенню та повідомляється лише відповідній лабораторії-учасниці та ДНДЕКЦ. Лабораторія-учасник самостійно приймає рішення щодо необхідності уведення коригувальних дій за результатами проведеного МПД.

16. Матеріали за результатами проведеного МПД зберігаються у лабораторії-координаторі.

17. Результати МПД узагальнюються та фіксуються лабораторією-координатором у порівняльній таблиці результатів міжлабораторного порівняльного дослідження (додаток 4) з обов'язковим зазначенням «позитивний» чи «негативний» результат. Копія порівняльної таблиці результатів направляється керівнику з якості ДНДЕКЦ.

V. Контрольні завдання

1. Контрольні завдання – це спосіб перевірки та контролю за якістю проведення досліджень підпорядкованим підрозділом та (або) персоналом, що виражається у наданні такому підрозділу об'єкту дослідження та завдання, у тому числі такого, яке імітує призначення судової експертизи.

2. Контрольні завдання готуються і виконуються за напрямами досліджень, які проводяться в Експертній службі МВС України.

3. Направлення контрольного завдання може бути планованим видом роботи або позаплановим. Планування проведення контрольних завдань

відображається у плані основних організаційних заходів підрозділів Експертної служби МВС України.

4. Контрольні завдання готуються для підпорядкованого персоналу або підрозділів.

5. Об'єктами для контрольних завдань можуть бути матеріальні предмети, їх копії, зображення та/або відомості про них, що доступні у підрозділі, який готує та направляє контрольне завдання:

спеціально підготовлені, виготовлені або придбані;

такі, що зберігаються у колекціях обліків знарядь кримінальних правопорушень та інших об'єктів (перевага надається об'єктам з інформаційно-довідкових колекцій, щодо яких немає упереджень на випадок їх втрати, пошкодження, зміни властивостей тощо);

стандартні зразки (речовини порівняння).

6. Контрольні завдання виконують працівники Експертної служби МВС України, які мають кваліфікацію судового експерта за визначеною експертною спеціальністю.

7. Інформація щодо організації та виконання контрольних завдань фіксується у журналі реєстрації участі персоналу в міжлабораторних порівняльних дослідженнях і виконанні контрольних завдань (додаток 2), що ведеться у друкованому або електронному вигляді у структурних підрозділах ДНДЕКЦ та територіальних НДЕКЦ МВС України. У журналі, у тому числі, фіксуються ті заходи, які не були заздалегідь заплановані, а організовані чи надійшли для виконання поза планом.

8. У випадку відсутності можливості брати участь у проведенні судових експертиз (підготовці навчальних висновків) під час підготовки до присвоєння або підтвердження кваліфікації судового експерта, директор відповідного підрозділу може звернутися до керівництва іншого підрозділу Експертної служби МВС України щодо підготовки та направлення контрольного завдання за визначеним напрямом.

9. Результати виконання контрольного завдання оформлюються у вигляді навчального висновку експерта.

10. Контрольні завдання носять практичний характер і базуються на проведенні дослідження об'єкту, щодо якого поставлені питання у завданні з наданням повного, об'єктивного й обґрунтованого висновку.

11. Оцінка й аналіз результатів контрольних завдань оформлюється у вигляді огляду в довільній формі. Огляд складає особа, яка відповідала за підготовку та направлення контрольного завдання підпорядкованому підрозділу та (або) персоналу.

12. Незадовільний результат проведеного контрольного завдання може бути підставою для проведення професійного тестування.

VI. Професійне тестування

1. Професійні тестування – це встановлення рівня компетентності, професійності та майстерності працівників Експертної служби МВС України.

2. Професійні тестування проводяться на знання вимог методик (стандартів) і методів досліджень, ДСТУ ISO/IEC 17025, ДСТУ EN ISO/IEC 17020, ДСТУ EN ISO/IEC 17065, документів з системи управління підрозділу, інших нормативних документів, які впливають на якість проведення та оформлення досліджень і (або) регулюють діяльність Експертної служби МВС України.

3. Професійне тестування носить теоретичний характер, проводиться у формі тестування та є персоніфікованим.

4. Професійне тестування готується у підрозділах ДНДЕКЦ за визначеними напрямками діяльності.

5. Результати професійного тестування оформлюються окремою довідкою або інформація включаться до довідки про перевірку підрозділу.

6. Критерії оцінки результатів професійного тестування:

від 90% до 100% правильних відповідей – «відмінно»;

від 75% до 90% правильних відповідей – «добре»;

від 60% до 75% правильних відповідей – «задовільно»;

до 60% правильних відповідей – «незадовільно».

7. Граничні показники оцінки результатів професійного тестування зараховуються на користь особи, яка проходила тестування.

8. Незадовільний результат професійного тестування може бути підставою ініціювання директором ДНДЕКЦ або НДЕКЦ проведення перевірки професійної діяльності відповідного судового експерта.

**Завідувач відділу менеджменту якості
ДНДЕКЦ МВС України**

О.М. Бондаревська

Додаток 1
до Інструкції з організації контролю
за якістю досліджень у підрозділах
Експертної служби МВС України,
затвердженої наказом Експертної
служби МВС України
(пункт 3 розділу IV)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада)

І.Б. Прізвище

(дата)

План проведення міжлабораторних порівняльних досліджень у 20__ році

№ з/ч	Вид досліджень	Період	Об'єкти	Схема направлення об'єктів	Підрозділ, відповідальний за підготовку (лабораторія-координатор)	Вихідні реєстраційні дані направлення завдання з МПД	Підрозділи, до яких направляється завдання (лабораторії-учасники)	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9

_____ (підпис)

І.Б. Прізвище

_____ (посада)

_____; _____.20____

Додаток 2
до Інструкції з організації контролю
за якістю досліджень у підрозділах
Експертної служби МВС України,
затвердженої наказом Експертної
служби МВС України
(пункт 13 розділу IV, пункт 7 розділу V)

**Журнал реєстрації участі персоналу
в міжлабораторних порівняльних дослідженнях
і виконанні контрольних завдань**

1 аркуш

№ з/ч	Вид контролю	Вид дослідження	Вихідні реєстраційні дані завдання	Вхідні реєстраційні дані
1	2	3	4	5

2 аркуш

Підрозділ, якому доручено виконання завдання, та ПІБ виконавців	Вихідні реєстраційні дані направлення результату	Відмітка про результат
6	7	8

Додаток 3
до Інструкції з організації контролю
за якістю досліджень у підрозділах
Експертної служби МВС України,
затвердженої наказом Експертної
служби МВС України
(пункт 14 розділу IV)

Висновок-контроль результатів міжлабораторного порівняльного дослідження

(посада, підрозділ, ПІБ особи, яка виконала завдання)

(вид дослідження)

Термін виконання з ____ . ____ .20 ____ до ____ . ____ .20 ____

№ з/ч	Аналізування	Результат	Примітки
1.	Чи вклався виконавець у встановлений термін?		
2.	Чи дотримався виконавець вимог наказу МВС України від 27.07.2012 № 650 «Про затвердження Інструкції з оформлення документів у системі МВС України»?		
3.	Чи дотримався виконавець вимог щодо проведення та оформлення результатів досліджень (оформлення висновку експерта або за формою, встановленою програмою)?		
4.	Чи адекватно та в повному обсязі застосовані методика та методи дослідження?		
5.	Чи дотримався виконавець порядку стадій проведення дослідження?		
6.	Чи в повному обсязі відображений хід дослідження в ілюстративній таблиці (для висновку експерта)?		
7.	Чи наявні орфографічні помилки?		
8.	Висновок (позитивний або негативний)		

Примітки:

* – результат оцінюється за 5-ти бальною шкалою (5 – відмінно, 4 – добре, 3 – задовільно, 2 – незадовільно, 1 – зовсім не відповідає), крім п. 8;

** – пп. 1, 7 не можуть бути менше 2 балів; пп. 2, 3, 6 не можуть бути менше 3 балів, пп. 4, 5 не може бути менше 4 балів. Якщо бали менші – рекомендується провести професійне тестування або ввести коригувальні дії.

Додаток 4
до Інструкції з організації контролю
за якістю досліджень у підрозділах
Експертної служби МВС України,
затвердженої наказом Експертної
служби МВС України
(пункт 17 розділу IV)

**Порівняльна таблиця результатів
міжлабораторного порівняльного дослідження**

(назва програми та (або) напрямку досліджень)

(лабораторія-координатор)

Період виконання з _____._____.20____ до _____._____.20____

№ з/ч	Назва підрозділу (лабораторії-учасника)	Результати		Висновок	Примітки
		Результат 1	Результат 2		
1	2	3	4	5	6

Посада

дата

(підпис)

(ініціали, прізвище)